

OPERAPLUS.CZ

1. Operní panorama Heleny Havlíkové (460) – Smetanovský operní komplet v Ostravě – večer druhý s Prodanou nevěstou**08.05.2024 operaplus.cz - Helena Havlíková**

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (105); moravskoslezské (102); Národní (102); 2024 (100); cyklus (100); operní (100); Ostrava (100); Smetanovský (100); NDM (11); baletu (10); ostravské (3); divadla (2); Jiřího (2); Marek (2); Nekvasila (2); Ostravě (2); Šedivý (2); Antonína; Bajús; Dvořáka; Jiří; Juraj; Marka; moravskoslezského; Národního; Nekvasil; ostravská; ostravskou; Ostravu; Šedivého

Druhý večer květnové série kompletního uvedení všech dokončených oper Bedřicha Smetany uváděný (s výjimkou Libuše) v chronologickém sledu dle jejich vzniku po Braniborech v Čechách pokračoval Prodanou nevěstou.

Nové nastudování Prodané nevěsty zařazené nyní do kompletního cyklu je z roku 2022. V režii **Jiřího Nekvasila** a hudebním nastudování **Marka Šedivého** je "šéfovskou" inscenací ředitele **Národního divadla moravskoslezského** a hudebního ředitele jeho operního souboru.

V případě **Jiřího Nekvasila** v týmu se scénografem Danielem Dvořákem, někdejších tak výrazných rebelů vymezujících se nesmlouvavě vůči "zkamenělosti" naší operní krajiny, u mě stále trvá zklamání, že v **Ostravě** po osmnácti letech JEN zopakovali svůj koncept jejich nastudování Prodané nevěsty, jak ji uvedli během jejich vedení pražského Národního **divadla** v roce 2004 (po peripetiích s vítězstvím v soutěži o alternativní pojetí Prodané nevěsty, ale zákazu realizace – těsně před převratem roku 1989). A pro **Ostravu** se spokojili pouze s dílčími úpravami. Téměř dvacet let je ovšem v divadelním životě hodně dlouhá doba – zejména v kontextu proklamace, s níž **Národní divadlo moravskoslezské** jubilejní komplet oper prezentuje jako "současný divadelní pohled na Smetanovo operní dílo s fantazií, vědomím souvislostí a plným respektem k dílu, hudbě a jeho bohatému vnitřnímu světu" Nicméně musím – ráda – přiznat, že v kontextu hledání divadelních podob našeho "národního pokladu" v posledních letech (pražské **Národní divadlo** v režii Alice Nellis nebo Slezské **divadlo** s původní verzí a snahou o historicky poučenou interpretaci Vojtěchem Spurným) **ostravská** inscenace stále funguje. Nejen to, při srovnání premiér 15. a 17. prosince 2022 (hodnocení v 396. Operním panoramatu zde) a představení 5. května 2004 v rámci série je zřejmé, že se zejména v hereckých detailech a pointách situací skvěle usadila a všichni ji hrají s velkou chutí. A své nadšení z této Prodané nevěsty dávali intenzivně najevo i diváci vyprodané nedělní odpolední reprízy, ač v **Ostravě** panovalo krásné počasí vybízející spíše k aktivitám v přírodě. Nejen z dlouhotrvajícího potlesku, ale i radostných zvolání, dle hlasů mladého publika, bylo jasné, že si odpoledne s Prodanou nevěstou všichni užívali.

Takže lze zopakovat, že východiskem **ostravské** inscenace navazující a tu Nekvasilovu pražskou je odlehčený humor se špetkou ironie, rozpochybovaná hravost. Úloha baletu se neomezuje jen na polku, furiant a skočnou, ale stává se součástí dění v nápadité a vynalézavé choreografii Lukase Zuschlaga. V jemných pastelových barvách "starých zašlých časů" stačí jen podlaha z prken, siluety chalup a bedna na kolečkách, která přebírala "roli" lavice, lože, oltáře, pódia, překážky i místa sblížení, ba dokonce katafalku. Folklorní prvky tak jsou stylizované podobně, jako se Smetana nechal inspirovat lidovou písní – aniž by ji citoval přímo. A také kostýmy Sylvie Zimuly Hanákové v základní černobílé barevnosti a různými odstíny modré si zvesela pohrávají s krojovými prvky. Tehdejší sokolské úbory, kvůli nimž dostala pražská inscenace Prodané nevěsty z roku 2004 přízvisko sokolská, v **ostravské** verzi zůstaly jen Vaškovi a partě cvičenců kolem něj.

Nad **ostravskou** inscenací se klene opulentní slavobrána z mile kýčovitých obrázků buclatých andělíčků, püllitrů, trikolor, svatých obrázků, kraslic nebo koníků. Lze ji chápat jako české "nebe" (Porta coeli), sestavené a smíchané z ingrediencí, které inscenátoři považovali za adekvátní tomu, že Mistr Smetana sám považoval Prodanou za "hračku".

Základním principem, který se prolíná celou inscenací, na níž se také podílel jako gagman Števo Capko, je ilustrace slov v libretu a multiplikace postav. Třeba když Jeník svůj původ "Zdaleka pane jsem, až z moravských hranic" Kecalovi dotvrzuje náznakem cifrování. Srdceryvné líčení osudu vyhnaného sirotka znázorňuje chudobně oblečený bosý klouček, který s hlavou svěšenou obloukem přejde jeviště – v jedné ruce haluzku, druhou táhne dřevěnou kačenku na kolečkách. Těchto hraček se pak objeví celé hejno, které za sebou táhne na provázcích "dětina" Vašek a krmí je úlomky perníkového srdce zavěšeného kolem krku. Ve chvíli, kdy Mařenka nutí Vaška k přísaze, že se zřídka určené nevěsty a vybere si jinou, Vaškovi nadbílá celý houf dívek: předvádějí, jak by ta, která ho miluje, žalem umřela, do vody skočila, uhlím se zadusila a celé noci plakala. Nebo během Jeníkovy árie "Jak možná věřit", ve které pje ódu na lásku, si kolem něj balet lehne do tvaru srdce.

Jedna rozehraná situace stíhá druhou: Při Věrném milování balet se stromky v rukou vytvoří alej a jiní pak v tomto "hájku" mávají rukama jako ptáčky. Ve scéně, v níž Kecal vyjednává s Krušinovými, balet "hraje" domácí zvířectvo, Ludmila sype slepicím, po slepičincích uklouzne a špinavé ruce si utírá zezadu o Kecalův kabát. Kecal mezi tanečníky, ale i v hledišti hledá Jeníka vybaven cedulkou jako čekající na letišti. Pánové sboru jsou ve scéně v hospodě vyzdobeni řízami a vavřínovými věnci "otců zakladatelů" před "pivním oltářem" se třemi velikostmi püllitrů s pěnou, nad kterým se na hospodském trámovi vznášejí pivní okřídlení andělé. Jediným divákem produkce komediantů je Vašek – Principál, Václav Morys, s Esmeraldou (Lenka Pavlovič) a Indiánem (Erik Ondruš) se nejdřív otráveně přišourají na "další štaci", než opět na principu multiplikace brilantně zatančí celá skupina Esmeralda a Indiánů. Přemlouvání Vaška, aby hrál medvěda, má podobu kabaretního čísla ve třech kruhových spotech světél před zataženou oponou. A na konci se skutečně utrhne obří loutka medvěda, která s žuchnutím spadne ze zavěšení v provazišti, než se vzápětí na scéně objeví Vašek převlečený do medvědí kůže.

Důvod pro všeobecné nadšení diváků všech věkových skupin založil svým hudebním nastudováním **Marek Šedivý**. Podobně jako při

první premiéře Prodané nevěsty v roce 2022 hrál orchestr s plným nasazením v přiměřených tempech rozjásaně svižných i líbezně lyrických, bez zbytečné, dnes módní uspěchanosti, s vyváženou dynamikou vůči sólistům i sboru.

Obsazení všech sólistů bylo (na rozdíl od Braniborů předešlého večera) po všech stránkách báječné. Mařenka v podání temperamentní Soni Godarské , hned na začátku nenechává nikoho na pochybách o své energické dominanci, když důraznými gesty "kruté pomstychtivé zloby" odhání od Jeníka chumel fanynek. Nezapře, že je dcerou své matky: Ludmila, jak této roli s velkým hereckým vtípem dodala životnost Anna Nitrová , si totiž neodpustí jedinou příležitost ke komandování svého muže Krušiny. Když ho Kecal posílá za Míchou do dolní hospody (což Krušina s radostnou hbitostí plní), rasantně si dupne – a Krušina, Roman Vlkovič , poslušně zacouvá, nabídne své manželce rámě a společně důstojně odkráčejí směrem určeným Ludmilou.

Charakteristika Jeníka v **ostravské** inscenaci zůstává u základního rámce zamilovaného mladíka, který se důvtipně chopí nečekané příležitosti, jak získat Mařenku a ještě si přivydělat. Tento Jeníkův profil se zázemím velké zkušenosti i po pěvecké stránce naplnil Martin Šrejma

Kecal Martina Gurbaľa s dostatečným objemem hlubokých basových poloh není v cylindru, červeném kabátě a pentlemi z kokardy na klopě prvoplánově směšný hochštapler. Jeho přemlouvání Jeníka a vychvalování movité Běly coby výrazně vhodnější nevěsty dostává až dábelskou podobu, když Kecal uzavře Jeníka do "magického" kruhu půllitrů, v němž baletky jako dívky s dukáty svůdně točí červenými kabelkami. Inscenátoři ovšem nenechávají nikoho na pochybách o Kecalově skrblictví, takže v hospodě s "pivním oltářem" včetně obřích půllitrů tento dohazovač nabídne Jeníkovi jen sotva deckové "pivíčko"

Vašek, jehož dětinskost Ondřej Koplík dává s vytříbeným humorem, se vypravil na námluvy hned s celou partou sokolského družstva. Zaostává ovšem za svými vrstevníky nejen koktáním, ale i neohrabaností v prostných. Rychle se ale zlepšuje, takže ke konci "na hrázi ne-zevluje" , ale brání se naléhání rodičů na sňatek s Mařenkou i sestavou s obtížnými cviky. Háta, Jana Hrochová , která se vůči ostatním chová s nafoukanou nadřazeností, je do svého rozmazleného synáčka tak zahleděná, že jí nevdá, když se při honbě za ním coby medvědem ztrapňuje před celou vesnicí neohrabaným přelézáním bedny, ba ještě se všem za svůj "výkon" ukloní. Při takto brilantním provedení si troufám už teď avizovat, že inscenace Prodané nevěsty má šanci se stát jednou z dominant cyklu s kompletem všech Smetanových oper.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta

Hudební nastudování a dirigent **Marek Šedivý**, režie **Jiří Nekvasil**, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Sylva Zimula Hanáková, choreografie Lukas Zuschlag, pohybová spolupráce, gagman Števo Capko, pohybová spolupráce Jana Tomsová, sbormistr Jurij Galatenko, dramaturgie **Juraj Bajús**.

Osoby a obsazení: Krušina, sedlák – Roman Vlkovič; Ludmila, jeho žena – Anna Nitrová; Mařenka, jejich dcera – Soňa Godarská; Mícha, gruntovník – Petr Urbánek, Háta, jeho žena – Jana Hrochová; Vašek, jejich syn – Ondřej Koplík; Jeník, Míchův syn z prvního manželství – Martin Šrejma; Kecal, vesnický dohazovač – Martin Gurbaľ; Principál komediantů – Václav Morys; Esmeralda, komediantka – Lenka Pavlovič; Indián, komediant – Erik Ondruš; Děti – Charlotte Gurbaľová, Henryk Šimek.

Sbor, orchestr a balet **NDM**.

Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo Antonína Dvořáka, představení v rámci květnového kompletu Smetanových oper 5. května 2024.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář) Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství), Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač), Jana Hrochová (Háta), Petr Urbánek (Mícha, gruntovník), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Členové **baletu NDM** a Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář) Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač), Jana Hrochová (Háta), Petr Urbánek (Mícha, gruntovník), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Členové **baletu NDM** a Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář) Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství), Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač), Jana Hrochová (Háta), Petr Urbánek (Mícha, gruntovník), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Členové **baletu NDM** a Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář) Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství), Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Soňa Godarská (Mařenka) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Martin Gurbaľ (Kecal, vesnický dohazovač), Jana Hrochová (Háta), Petr Urbánek (Mícha, gruntovník), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** – Členové **baletu NDM** a Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, **Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024** (foto Martin Popelář)

URL | <https://operaplus.cz/operni-panorama-heleny-havlikove-460-smetanovsky-operni-komplet-v-ostrove-vecer-druhy-s-prodanou-nevestou/>

« zpět na začátek

Operní panorama Heleny Havlíkové (460) – Smetanovský operní komplet v Ostravě – večer druhý: Prodaná nevěsta

[Helena Havlíková](#), 08.05.2024 6:00

Druhý večer květnové série kompletního uvedení všech dokončených oper Bedřicha Smetany uváděný (s výjimkou Libuše) v chronologickém sledu dle jejich vzniku po Braniborech v Čechách pokračoval Prodanou nevěstou.

Témata: [Anna Nitrová Erik Ondruš Jana Hrochová Jiří Nekvasil Lenka Pavlovič Lukas Zuschlag Marek Šedivý Martin Šrejma Národní divadlo moravskoslezské Ondřej Koplík Roman Vlkovič SEZ Soňa Godarská Václav Morys](#)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Soňa Godarská (Mařenka), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Nové nastudování *Prodané nevěsty* zařazené nyní do kompletního cyklu je z roku 2022. V režii **Jiřího Nekvasila** a hudebním nastudování **Marka Šedivého** je „šéfovskou“ inscenací ředitele **Národního divadla moravskoslezského** a hudebního ředitele jeho operního souboru.

o+

V případě Jiřího Nekvasila v týmu se scénografem **Danielem Dvořákem**, někdejších tak výrazných rebelů vymezujících se nesmlouvavě vůči „zkamenělosti“ naší operní krajiny, u mě

stále trvá zklamání, že v Ostravě po osmnácti letech JEN zopakovali svůj koncept jejich nastudování *Prodané nevěsty*, jak ji uvedli během jejich vedení pražského Národního divadla v roce 2004 (po peripetiích s vítězstvím v soutěži o alternativní pojetí *Prodané nevěsty*, ale zákazu realizace – těsně před převrácením roku 1989). A pro Ostravu se spokojili pouze s dílčími úpravami. Téměř dvacet let je ovšem v divadelním životě hodně dlouhá doba – zejména v kontextu proklamace, s níž Národní divadlo moravskoslezské jubilejní komplet oper prezentuje jako „*současný divadelní pohled na Smetanovo operní dílo s fantazií, vědomím souvislostí a plným respektem k dílu, hudbě a jeho bohatému vnitřnímu světu*“.

Bedřich Smetana: *Prodaná nevěsta*, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 (foto Martin Popelář)

Nicméně musím – ráda – přiznat, že v kontextu hledání divadelních podob našeho „národního pokladu“ v posledních letech (pražské Národní divadlo v režii Alice Nellis nebo Slezské divadlo s původní verzí a snahou o historicky poučenou interpretaci Vojtěchem Spurným) ostravská inscenace stále funguje. Nejen to, při srovnání premiér 15. a 17. prosince 2022 (hodnocení v 396. Operním panoramatu [zde](#)) a představení 5. května 2004 v rámci série je zřejmé, že se zejména v hereckých detailech a pointách situací skvěle usadila a všichni ji hrají s velkou chutí. A své nadšení z této *Prodané nevěsty* dávali intenzivně najevo i diváci vyprodané nedělní odpolední reprízy, ač v Ostravě panovalo krásné počasí vybízející spíše k aktivitám v přírodě. Nejen z dlouhotrvajícího potlesku, ale i radostných zvolání, dle hlasů mladého publika, bylo jasné, že si odpoledne s *Prodanou nevěstou* všichni užívali.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Takže lze zopakovat, že východiskem ostravské inscenace navazující a tu Nekvasilovu pražskou je odlehčený humor se špetkou ironie, rozpohybovaná hravost. Úloha baletu se neomezuje jen na polku, furiant a skočnou, ale stává se součástí dění v nápadité a vynalézavé choreografii **Lukase Zuschlaga**. V jemných pastelových barvách „starých zašlých časů“ stačí jen podlaha z prken, siluety chalup a bedna na kolečkách, která přebírala „roli“ lavice, lože, oltáře, pódia, překážky i místa sbližování, ba dokonce katafalku. Folklorní prvky tak jsou stylizované podobně, jako se Smetana nechal inspirovat lidovou písní – aniž by ji citoval přímo. A také kostýmy **Sylvy Zimuly Hanákové** v základní černobílé barevnosti a různými odstíny modré si zvesela pohrávají s krojovými prvky. Tehdejší sokolské úbory, kvůli nimž dostala pražská inscenace *Prodané nevěsty* z roku 2004 přízvisko sokolská, v ostravské verzi zůstaly jen Vaškovi a partě cvičenců kolem něj.

Nad ostravskou inscenací se klene opulentní slavobrána z mile kýčovitých obrázků buclatých andělíčků, püllitrů, trikolor, svatých obrázků, kraslic nebo koníků. Lze ji chápat jako české „nebe“ (Porta coeli), sestavené a smíchané z ingrediencí, které inscenátoři považovali za adekvátní tomu, že Mistr Smetana sám považoval *Prodanku* za „hračku“.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 (foto Martin Popelář)

Základním principem, který se prolíná celou inscenací, na níž se také podílel jako gagman **Števo Capko**, je ilustrace slov v libretu a multiplikace postav. Třeba když Jeník svůj původ „*Zdaleka pane jsem, až z moravských hranic*“ Kecalovi dotvrzuje náznakem cifrování. Srdceryvné líčení osudu vyhnaného sirotka znázorňuje chudobně oblečený bosý klučík, který s hlavou svěšenou obloukem přejde jeviště – v jedné ruce haluzku, druhou táhne dřevěnou kačenku na kolečkách. Těchto hraček se pak objeví celé hejno, které za sebou táhne na provázcích „dětina“ Vašek a krmí je úlomky perníkového srdce zavěšeného kolem krku. Ve chvíli, kdy Mařenka nutí Vaška k přísaze, že se zříká určené nevěsty a vybere si jinou, Vaškovi nadbílá celý houf dívek: předvádějí, jak by ta, která ho miluje, žalem umřela, do vody skočila, uhlím se zadusila a celé noci plakala. Nebo během Jeníkovy árie „*Jak možná věřit*“, ve které pje ódu na lásku, si kolem něj balet lehne do tvaru srdce.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Jedna rozehraná situace stíhá druhou: Při *Věrném milování* balet se stromky v rukou vytvoří alej a jiní pak v tomto „hájku“ mávají rukama jako ptáčci. Ve scéně, v níž Kecal vyjednává s Krušinovými, balet „hraje“ domácí zvířectvo, Ludmila sype slepicím, po slepičincích uklouzne a špinavé ruce si utírá zezadu o Kecalův kabát. Kecal mezi tanečníky, ale i v hledišti hledá Jeníka vybaven cedulkou jako čekající na letišti. Pánové sboru jsou ve scéně v hospodě vyzdobeni řízami a vavřínovými věnci „otců zakladatelů“ před „pivním oltářem“ se třemi velikostmi půllitrů s pěnou, nad kterým se na hospodském trámovi vznášejí pivní okřídlení andělé. Jediným divákem produkce komediantů je Vašek – Principál, **Václav Morys**, s Esmeraldou (**Lenka Pavlovič**) a Indiánem (**Erik Ondruš**) se nejdřív otráveně přisourají na „další štaci“, než opět na principu multiplikace brilantně zatančí celá skupina Esmerald a Indiánů. Přemlouvání Vaška, aby hrál medvěda, má podobu kabaretního čísla ve třech kruhových spotech světla před zataženou oponou. A na konci se skutečně utrhně obří loutka medvěda, která s žuchnutím spadne ze zavěšení v provazišti, než se vzápětí na scéně objeví Vašek převlečený do medvědí kůže.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství), Martin Gurbal' (Kecal, vesnický dohazovač) (foto Martin Popelář)

Důvod pro všeobecné nadšení diváků všech věkových skupin založil svým hudebním nastudováním Marek Šedivý. Podobně jako při první premiéře *Prodané nevěsty* v roce 2022 hrál orchestr s plným nasazením v přiměřených tempech rozjásaně svižných i líbezně lyrických, bez zbytečné, dnes módní uspěchanosti, s vyváženou dynamikou vůči sólistům i sboru.

Obsazení všech sólistů bylo ([na rozdíl od *Braniborů* předešlého večera](#)) po všech stránkách báječné. Mařenka v podání temperamentní **Soni Godarské**, hned na začátku nenechává nikoho na pochybách o své energické dominanci, když důraznými gesty „*kruté pomstychtivé zloby*“ odhání od Jeníka chumel fanynek. Nezapře, že je dcerou své matky: Ludmila, jak této roli s velkým hereckým vtipem dodala životnost **Anna Nitrová**, si totiž neodpustí jedinou příležitost ke komandování svého muže Krušiny. Když ho Kecal posílá za Míchou do dolní hospody (což Krušina s radostnou hbitostí plní), rasantně si dupne – a Krušina, **Roman Vlkovič**, poslušně zacouvá, nabídne své manželce rámě a společně důstojně odkráčejí směrem určeným Ludmilou.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Soňa Godarská (Mařenka) (foto Martin Popelář)

Charakteristika Jeníka v ostravské inscenaci zůstává u základního rámce zamilovaného mladíka, který se důvtipně chopí nečekané příležitosti, jak získat Mařenku a ještě si přivydělat. Tento Jeníkův profil se zázemím velké zkušenosti i po pěvecké stránce naplnil **Martin Šrejma**.

Kecal **Martina Gurbaľa** s dostatečným objemem hlubokých basových poloh není v cylindru, červeném kabátě a pentlemi z kokardy na klopě prvoplánově směšný hochštapler. Jeho přemlouvání Jeníka a vychvalování movité Běly coby výrazně vhodnější nevěsty dostává až d'ábelskou podobu, když Kecal uzavře Jeníka do „magického“ kruhu půllitrů, v němž baletky jako dívky s dukáty svůdně točí červenými kabelkami. Inscenátoři ovšem nenechávají nikoho na pochybách o Kecalově skrblictví, takže v hospodě s „pivním oltářem“ včetně obřích půllitrů tento dohazovač nabídne Jeníkovi jen sotva deckové „pivíčko“.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Martin Gurbal' (Kecal, vesnický dohazovač), Jana Hrochová (Háta), Petr Urbánek (Mícha, gruntovník), Martin Šrejma (Jeník, Míchův syn z prvního manželství) (foto Martin Popelář)

Vašek, jehož dětinskost **Ondřej Koplík** dávkuje s vytříbeným humorem, se vypravil na námluvy hned s celou partou sokolského družstva. Zaostává ovšem za svými vrstevníky nejen koktáním, ale i neohrabaností v prostných. Rychle se ale zlepšuje, takže ke konci „*na hrázi ne-zevluje*“, ale brání se naléhání rodičů na sňatek s Mařenkou i sestavou s obtížnými cviky. Háta, **Jana Hrochová**, která se vůči ostatním chová s nafoukanou nadřazeností, je do svého rozmazleného synáčka tak zahleděná, že jí nevadí, když se při honbě za ním coby medvědem ztrapňuje před celou vesnicí neohrabaným přelézáním bedny, ba ještě se všem za svůj „výkon“ ukloní.

Při takto brilantním provedení si troufám už teď avizovat, že inscenace *Prodané nevěsty* má šanci se stát jednou z dominant cyklu s kompletem všech Smetanových oper.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 – Členové baletu NDM a Ondřej Koplík (Vašek) (foto Martin Popelář)

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta

Hudební nastudování a dirigent Marek Šedivý, režie Jiří Nekvasil, scéna Daniel Dvořák, kostýmy Sylva Zimula Hanáková, choreografie Lukas Zuschlag, pohybová spolupráce, gagman Števo Capko, pohybová spolupráce Jana Tomsová, sbormistr Jurij Galatenko, dramaturgie Juraj Bajús.

Osoby a obsazení: Krušina, sedlák – Roman Vlkovič; Ludmila, jeho žena – Anna Nitrová; Mařenka, jejich dcera – Soňa Godarská; Mícha, gruntovník – Petr Urbánek, Háta, jeho žena – Jana Hrochová; Vašek, jejich syn – Ondřej Koplík; Jeník, Míchův syn z prvního manželství – Martin Šrejma; Kecál, vesnický dohazovač – Martin Gurbaľ; Principál komediantů – Václav Morys; Esmeralda, komediantka – Lenka Pavlovič; Indián, komediant – Erik Ondruš; Děti – Charlotte Gurbaľová, Henryk Šimek.

Sbor, orchestr a balet NDM.

Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo Antonína Dvořáka, představení v rámci květnového kompletu Smetanových oper 5. května 2024.

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta, Národní divadlo moravskoslezské, Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 (foto Martin Popelář)